

GEZOND ETEN DANKZIJ STOPLICHT-LOGO

- **Brits gezondheidslabel biedt consument houvast.**
- **Vinkje op etenswaren ligt onder vuur.**

Van alle gezondheidslabels op voedingsmiddelen communiceert een 'stoplicht' het duidelijkst of een product gezond is of ongezond. Het welbekende 'ik kies bewust/gezonder-vinkje' kan soms juist misleidend werken. Dit lieten Wageningse consumentenwetenschappers zien door proefpersonen afwisselend gemerkte producten te laten beoordelen. Effectieve labels moeten ons helpen gezonder in te kopen, en beter te eten. De onderzoekers publiceerden hun resultaten in het januari-nummer van het tijdschrift *Appetite*.

Britten kunnen aan groene, gele of rode merkjes zien of hun eten ongezonde hoeveelheden zout, suiker of (verzadigd) vet bevat. Onderzoek van Erica van Herpen, universitair docent bij Marktkunde en consumentenwetenschappen, toont nu aan dat consumenten dit stoplicht-systeem beter begrijpen dan de in Nederland gebruikte labels. Grootste voordeel van een stoplicht is dat consumenten ook van losse producten nauwkeurig inschatten hoe gezond het is. Een ingrediëntentabel of vinkje is vooral effectief wanneer soortgelijke producten worden vergeleken.

FRIET

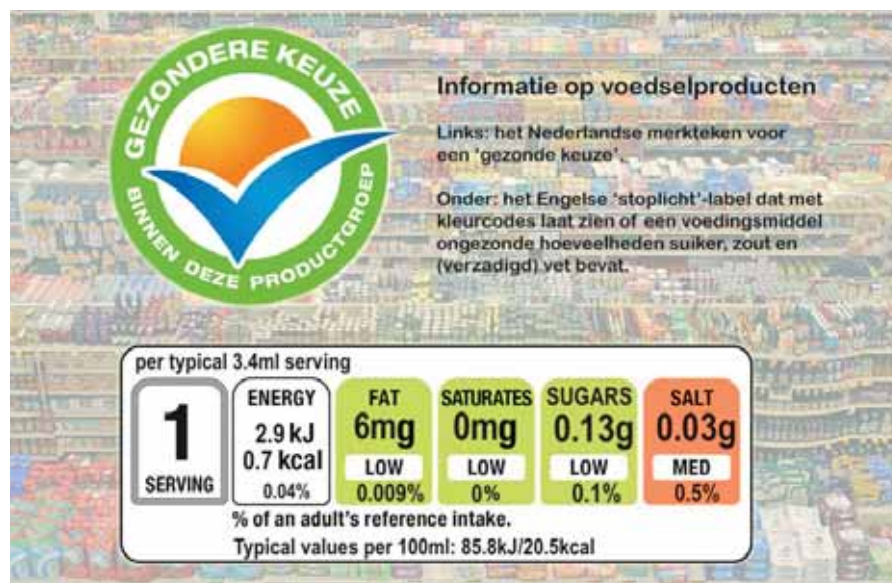
Vorig jaar kwam er ook al kritiek op het vinkje. Het voornaamste probleem, zo

schreef een Maastrichtse onderzoeker, is dat een logo op een product alleen zegt dat het gezond is binnen de eigen categorie. Friet met een vinkje is dus relatief gezonde friet, maar het betekent niet dat de categorie friet gezond is. Consumenten vatten dit waarschijnlijk wel zo op.

In de proef kregen 85 proefpersonen voedingsmiddelen te zien met verschillende soorten gezondheidslabels. Zij gaven vervolgens met een cijfer aan hoe gezond ze denken dat het product is. Zo konden de onderzoekers zien wanneer deelnemers de beste oordelen gaven. Bovendien werd de blik van de proefpersonen gevolgd met een *eye-tracking* apparaat. De helft van de proefpersonen zag telkens losse producten, terwijl de rest tegelijkertijd een vergelijkbaar voedingsmiddel bekeek. Naast deze kleine proef, was er ook een experiment onder 533 proefpersonen zonder *eye-tracking*.

Van Herpen signaleert aan de hand daarvan nog een ander probleem voor het vinkje. Dit label trekt alleen de aandacht bij een positief oordeel, wanneer het aanwezig is, maar niet bij een negatief oordeel. De afwezigheid van een vinkje bleek nauwelijks op te vallen. Bovendien zegt die afwezigheid nog niet zoveel omdat het ook kan betekenen dat een producent niet meedoet met het keurmerk.

Toch moeten we het vinkje niet afschaffen op basis van één studie, meent Van Herpen: 'Een andere studie laat zien dat het logo wel effect heeft als consumenten onder tijdsdruk staan.' **RR**

VISIE <<

'Visserij met de pulskor is duurzamer'

Ondanks tegenwerking van Frankrijk en het Europees Parlement verdubbelt Nederland het aantal vergunningen – van 42 naar 84 – voor vissersboten die met pulsvisuig op schol en tong vissen. Deze vangstmethode is efficiënter en duurzamer dan de oude boomkorvisserij, zegt visserijdeskundige Kees Taal van het LEI. Het Europese protest is volgens hem zonder redelijke argumentatie. Staatssecretaris Dijkma laat Wageningen UR een grootschalig onderzoek uitvoeren naar de pulskor.

'Het punt is dat Nederland binnen de EU het meeste belang heeft bij verdere introductie van pulsvisuig voor de vangst van tong en schol', zegt Taal. 'Wij hebben een relatief groot vangstquotum voor platvis die met boomkorvisuigen wordt opgevisst, andere landen niet. Die andere landen hebben geen direct belang bij het toestaan van pulstechniek. Ze hebben geen argumenten tegen de pulskorvisserij, maar ze hebben liever geen Nederlandse concurrenten op de Noordzee. Zo beoordeel ik het Franse protest.'

De pulskor, waarbij de vis met stroomstootjes wordt opgeschrakt, is toch een natuurvriendelijke verbetering van de boomkor, die de platvis van de Noordzeebodem harkte?

'Dat klopt. De pulskor is duurzamer, omdat je hiermee de zeebodem minder omwoelt en je veel minder ongewenste bijvangst hebt. De oude boomkor, waar veel kritiek op was, kan economisch ook niet meer uit, omdat de brandstofkosten bij deze vangstmethode veel hoger zijn.'

'Heeft de puls geen nadelige effecten?'

'Er worden vragen gesteld over de veiligheid van gebruik van stroom in water en naar de effecten van de stroomstootjes op dieren. De pulskor schaadt de natuur veel minder, maar toch bestaat er veel argwaan.'

Dus dat onderzoek van Wageningen UR is eigenlijk niet nodig?

'Juist wel. Om aan te kunnen tonen dat het een betere en duurzamere methode is. Ik denk dat de huidige pulskor een tussenstap is en dat we de komende jaren nog meer verbeteringen krijgen.' **AS**

STELLING

'An idea is often refused simply because of the tone of voice in which it is expressed, does not appeal to us'

Ane Marie Closter, promoveerde op 14 februari in Wageningen